

Van : Adviescommissie Wetgeving Vreemdelingenzaken van de Nederlandse Orde van Advocaten

Aan : De woordvoerders Immigratie en Asiel der Tweede Kamer

Datum : 12 juni 2013

Betreft : *Bijdrage inzake het Algemeen Overleg Vreemdelingen- en asielbeleid van 19 juni aanstaande*

Geachte woordvoerders Immigratie en Asiel,

Hieronder treft u de bijdrage aan van de Adviescommissie Wetgeving Vreemdelingenzaken van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) voor het Algemeen Overleg Vreemdelingen- en asielbeleid van 19 juni aanstaande.

De Adviescommissie Wetgeving Vreemdelingenzaken van de NOvA heeft opmerkingen aangaande de volgende punten:

REACTIE OP HET ADVIES “VREEMDELINGENBEWARING OF EEN LICHTER MIDDEL?” VAN DE ADVIESCOMMISSIE VOOR VREEMDELINGENZAKEN (ACVZ) VAN 29 MEI JONGSTLEDEN

De Adviescommissie Wetgeving Vreemdelingenzaken sluit zich aan bij de conclusies van de ACVZ in haar advies aan de regering “Vreemdelingenbewaring of een lichter middel?”

Vreemdelingenbewaring is een zwaar en ingrijpend middel, bedoeld om uitzetting te realiseren; het is nadrukkelijk bedoeld door de wetgever als een uiterste middel. In de praktijk is daarvan echter geen sprake meer; bewaring is een middel geworden, dat soms wel werkt, en soms niet. Zo is het beeld in de praktijk, dat door het onderzoek van de ACVZ wordt bevestigd.

De beoogde uitzetting – de ratio zelf achter de vreemdelingenbewaring - wordt, zo stelt de advocatuur met de ACVZ vast, in de meeste gevallen niet gerealiseerd. Veel vreemdelingen die in bewaring worden gesteld kunnen, al zouden ze willen, nooit worden uitgezet. Veel van de landen waarheen deze mensen zouden moeten worden uitgezet, werken immers niet mee. Daarmee komt de vraag op naar de effectiviteit van de vreemdelingenbewaring.

Het resultaat is dat grote aantallen vreemdelingen langdurig – variërend van enkele maanden tot wel 18 maanden – in gevangencellen zitten, en wel onder een soberder omstandigheden dan strafrechtelijk veroordeelden. Zo mogen vreemdelingen in bewaring niet werken, en zitten zij standaard met zijn tweeën op een cel. Om een onvoorwaardelijke celstraf te krijgen van 12 of 18 maanden moet je in Nederland een behoorlijk zwaar vergrijp plegen – vreemdelingen die aan geen enkel misdrijf schuldig zijn ontvangen echter dezelfde straf.

Subsidiariteit is voor de Adviescommissie Wetgeving Vreemdelingenzaken van de NOvA van groot belang. De rechtspositie van vreemdelingen die in bewaring zijn gesteld is zwak, en blijkt in de praktijk moeilijk te waarborgen. De wijze waarop de vreemdelingendetentiecentra zijn georganiseerd is daar mede debet aan (Zie ook het onderzoek van de Nationale Ombudsman). Vreemdelingen raken daardoor onnodig getraumatiseerd.

Het betreft hier mensen die, of we dat nu willen erkennen of niet, voor hun toekomst op Nederland zijn aangewezen. De vreemdelingenbewaring lost in de huidige opzet wellicht een probleem op in sommige gevallen, maar veroorzaakt op haar beurt meer problemen in de meeste gevallen.

INDIGO

Eerder heeft de Staatssecretaris aangegeven aan de Tweede Kamer dat er weliswaar wat kleine opstart-problemen waren met INDIGO, maar dat er verder geen reden was tot grote zorg op dit punt.

De Adviescommissie constateert dat de eerder genoemde “kleine problemen” nog steeds bestaan.

Zo blijkt het in de praktijk voor de IND soms niet mogelijk iets oudere informatie (dus van voor 2013) uit het systeem (=INDIS) te halen. Vanuit de IND directie verneemt de Adviescommissie dat het onduidelijk is hoe lang deze informatie-lacune nog blijft voortbestaan. Dit is niet alleen zeer onpraktisch voor alle betrokken partijen, maar leidt ook concreet tot mogelijke schade en dreiging voor asielzoekers.

De Adviescommissie wijst in dit verband op de situatie met de Oejgoerse tolken, die overigens nog steeds niet is opgelost. Voor de IND was het niet mogelijk om vanuit haar systeem te halen welke asielzoekers mogelijk in aanraking geweest waren met dit spionerende Chinese echtpaar. Dit moest uiteindelijk handmatig gebeuren en dit proces heeft weken geduurd. Niet duidelijk is nu of werkelijk alle betrokken Oejgoeren uit het systeem zijn geïdentificeerd. Laat staan dat voor deze mensen al een concrete oplossing is gevonden. Dit voorbeeld toont aan dat het van levensbelang kan zijn dat informatie snel beschikbaar is.

BEANTWOORDING KAMERVragen VAN 14 MEI 2013 INZAKE “HERHAALDE ASIELAANVRAGEN”

De Adviescommissie heeft kennis genomen van de antwoorden van de Staatssecretaris van 14 mei 2013, naar aanleiding van de Kamervragen van de heer Schouw van de D66-fractie. De vragen gingen over de aantallen van herhaalde asielaanvragen. De Adviescommissie heeft hierover nog de volgende opmerkingen.

Ad vraag 3: Welke beleidswijzigingen leiden tot extra herhaalde aanvragen?

"inwilliging in verband met gewijzigd beleid".

In het antwoord worden als voorbeeld genoemd de Dublin-Griekenland-zaken, en de Somalische 15c-zaken.

De noodzaak tot het doen van beleidswijzigingen op deze terreinen zijn voortgevloeid uit jurisprudentie van het EHRM.

In dit soort zaken (Dublin-Griekenland, Somalie/ 15c maar bijvoorbeeld ook de Iraanse bekeerlingen) hebben advocaten jarenlang signalen afgegeven bij betrokken instanties. Uiteindelijk werd in deze situaties door het EHRM bepaald dat de Nederlandse overheidsaanpak bij de behandeling van die zaken apert onjuist is geweest. Als gevolg van die constatering moesten al deze vreemdelingen opnieuw instromen voor een nieuwe asielaanvraag.

Grofweg ging dat bij de Dublin-Griekenland-zaken om ongeveer 2000 personen, en bij de Somalie 15c-zaken om ongeveer 3000 dossiers. Wanneer destijds direct in deze zaken een juiste beslissing was genomen, dan was het niet nodig geweest om deze mensen jarenlang in Nederland en in de opvang te houden, en ze uiteindelijk nóg weer een procedure door te laten lopen. Bovendien kregen deze mensen een vergunning met als ingangsdatum, het begin van de 2e procedure, terwijl deze in de meeste gevallen van meet af aan recht hadden gehad op een vergunning. Dit kan grote gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de omzetting naar een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd, en zelfs voor naturalisatie. Deze toelichting ontbreekt in de brief van de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer.

Dit verbaast de Adviescommissie nu de Staatssecretaris (en uiteraard zijn voorgangers) een zeer grote verantwoordelijkheid hebben gehad in het doen ontstaan van een zo grote groep mensen die uiteindelijk wel alsnog moesten instromen in de herhaalde asielpprocedure.

Ad vraag 4: In hoeveel procent van de gevallen wordt bij een herhaalde aanvraag alsnog tot inwilliging overgegaan?

De Staatssecretaris bericht de Kamer dat er op dit moment geen exacte cijfers beschikbaar zijn vanwege de problemen met INDIGO. Hieronder treft u de recentelijk door de adviescommissie bij de IND opgevraagde cijfers aan inzake de herhaalde aanvragen over 2011. De cijfers van 2012 zijn eveneens door de adviescommissie opgevraagd, maar nog niet ontvangen. Dit zal hooguit nog enkele weken duren.

voor asiel geldt voor 2011:

- * 14 650 ingediende aanvragen, waarvan 11300 eerste aanvragen en dus 3050 HASA's;
- * 19070 eerste beslissingen asiel, waarvan 8377 positief (dus 43%);
- * voor HASA's in 2011 geldt dat 20% aanvragen zijn ingewilligd;
- * geen verdere uitsplitsing mogelijk of geregistreerd naar 3e, 4e en verdere aanvragen;
- * geen uitsplitsing naar 4:6 en overig.

De voorlopige conclusie die de Adviescommissie trekt uit deze cijfers is dat in ieder geval in 20% van de gevallen de indieners van de herhaalde aanvragen (alsnog) recht bleken te hebben op een asielvergunning.

De Adviescommissie Wetgeving Vreemdelingenzaken van de Nederlandse Orde van Advocaten verzoekt u het bovenstaande in uw beraadslaging te betrekken.